

[21] me4 eu
eu4 me trans-evropske mreže
ja za evropu, evropa za mene

Ministarstvo vanjskih poslova
i evropskih integracija
CmG-Gov

Kontakt: Kancelarija glavnog pregovarača:
tel: +382 (0)20 225-568; +382 (0)20 246-264
e-mail: kgp@mfa.gov.me; web sajt: <http://www.mvpei.gov.me/>

21 | TRANS-EVROPSKE MREŽE

Uspostavljanje i razvijanje trans-evropskih mreža predviđeno je Ugovorom o Evropskoj zajednici. Primjenom pravne tekovine 21. poglavlja, Evropska unija obezbjeđuje finansijsku pomoć na planu izgradnje trans-evropskih saobraćajnih, energetske i telekomunikacijskih mreža u cilju ostvarivanja veće sigurnosti u pogledu snabdijevanja energijom, kao i u domenu saobraćaja i telekomunikacija.

Trans-evropske mreže uključuju:

- Trans-evropsku transportnu mrežu (TEN-T), koja pokriva drumski i intermodalni transport, plovne puteve i pomorske luke, kao i mrežu evropskih brzih željeznica;
- Trans-evropsku energetske mrežu (TEN-E), koja pokriva sektor električne energije i gasa;
- Trans-evropsku telekomunikacijsku mrežu (eTEN), koja pokriva telekomunikacijske mreže uspostavljene kao uslužne djelatnosti.

Cilj uspostavljanja i razvoja trans-evropskih mreža i unapređenja odgovarajuće povezanosti i inter-operabilnosti nacionalnih mreža jeste da se u potpunosti iskoristi unutrašnje tržište i doprinese ekonomskom rastu i stvaranju radnih mjesta u Evropskoj uniji.

Bez moderne infrastrukture koja bi povezala različite regionalne i nacionalne mreže nije moguće uspostaviti slobodan protok roba, usluga, kapitala i radnika, a to je ujedno važan element za ostvarivanje ekonomske i socijalne kohezije Unije.

TRANS-EVROPSKA TRANSPORTNA MREŽA

Trans-evropska transportna mreža doprinosi održivom i multimodalnom razvoju transporta i uklanjanju uskih grla. U ovom smislu, transportne mreže igraju značajnu ulogu u obezbjeđivanju održive mobilnosti, kombinujući evropsku konkurenciju sa staranjem o svojim građanima, a u isto vrijeme obezbjeđuju prevoz robe i putnika u Evropi. Plan Evropske komisije vezan za saobraćajnu infrastrukturu je modernizacija postojećih prometnih pravaca za sve vrste saobraćaja i gradnja novih u saobraćajno slabije povezanim regijama.

TRANS-EVROPSKA ENERGETSKA MREŽA

Tokom prethodnih 30 godina čitav svijet, a naročito Evropska unija, uspjeli su da značajno umanje potrošnju energije po jedinici nacionalnog proizvoda i da smanje potrebnu količinu energije za ostvarenje visokog nivoa indeksa ljudskog razvoja. Shodno tome, za postizanje visokog nivoa indeksa ljudskog razvoja (preko 0.9) danas je potrebno skoro upola manje

energije nego prije 30 godina. Ovo je posljedica naprednog državnog upravljanja i primjene najmodernijih energetske tehnologija. Imajući u vidu da se energetske tehnologije u prethodne tri decenije ipak nisu mijenjale tom brzinom kojom je poboljšavana efikasnost upotrebe energije, prepoznatljiv je dominantan uticaj poboljšanog upravljanja u ovoj oblasti. Razvoj liberalizacije energetske tržišta, napredna regulacija, napredna zaštita životne sredine, i poboljšano korišćenje raspoloživih kapaciteta doveli su zajedno do znatno efikasnije upotrebe energije.

Kad je u pitanju snabdijevanje energijom, Evropska unija uvozi 50% energenata, a tendencija zavisnosti od uvoza iz drugih zemalja povećava se proširenjem Unije. Korišćenje obnovljivih izvora energije (vjetra, sunca, vode) u EU se sve više promovira, s ciljem da se do 2020. iz ovih izvora pokrije do 20% potreba za energijom.

TRANS-EVROPSKA TELEKOMUNIKACIJSKA MREŽA

Trans-evropske telekomunikacijske mreže se odnose uglavnom na razvoj mreža i distribuciju povezanih usluga u okviru određenog programa zajednice. Ovim se daje potpora širenju upotrebe visokih tehnologija u svim segmentima društvenog i privrednog funkcionisanja, a s ciljem podsticanja ekonomskog rasta, zapošljavanja i socijalne kohezije.